

هنر رنجاندن

آرٲور شوپنهاور

تر مہی علی عبداللہی

نشر مرکز

Die Kunst zu beleidigen

Arthur Schopenhauer

هنر رنجاندن

آرتور شوپنهاور

گردآورنده: فرانکو وولپی

ترجمه از زبان آلمانی: علی عبداللہی

ویرایش: تحریریه‌ی نشر مرکز

حروف چینی، نمونه خوانی، صفحه‌آرایی: پخش تولید نشر مرکز

طرح جلد: فریبا معزی

چاپ اول ۱۳۹۷، شماره‌ی نشر ۱۲۰۳، ۱۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۳-۳۱۵-۴

نشر مرکز: تهران، خیابان دکتر فاطمی، روبه‌روی هتل لاله، خیابان باباطاهر، شماره‌ی

تلفن: ۳-۸۸۹۷۰۴۶۲ فاکس: ۸۸۹۶۵۱۶۹

Email: info@nashr-e-markaz.com

 [nashremarkaz](https://www.instagram.com/nashremarkaz)

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این ترجمه برای نشر مرکز محفوظ است.

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، از جمله فتوکپی، الکترونیکی،

ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از ناشر ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

● سرشناسه: شوپنهاور، آرتور، ۱۷۸۸-۱۸۶۰ م. Schopenhauer, Arthur ● عنوان و نام پدیدآور: هنر رنجاندن / آرتور

شوپنهاور: ترجمه‌ی علی عبداللہی ● مشخصات ظاهری: شش، ۱۲۲ ص. ● یادداشت: عنوان اصلی: Die Kunst zu beleidigen,

2016 ● موضوع: شوپنهاور، آرتور، ۱۷۸۸-۱۸۶۰ م. ● دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی: کلمات قصار ● شناسه‌ی افزوده: عبداللہی،

علی، ۱۳۴۷-، مترجم ● رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۹۰۹ ش ۳۰۱ JC ● رده‌بندی دیویی: ۳۲۰ / ۰۱ ● شماره کتابشناسی

ملی: ۵۳۲۱۸۱۵

فهرست

۱	یادداشت مترجم
۵	فرانکو وولپی
۲۱	مخفف‌نویسی‌ها
۱۱۳	برخی آثار شوپنهاور که به فارسی ترجمه شده‌اند
۱۱۵	ترتیب الفبایی مدخل‌ها

یادداشت مترجم

جستار موشکالانه، دقیق و پراز نکته‌ی فرانکو وولپی در آغاز کتاب حاضر در باب کیفیت‌ها و انواع نجات‌ی و از کوره در رفتن‌ها، ناسزاها، توهین‌ها و بررسی انگیزه‌ها و سرچشمه‌های این ناسزاها، انسان، و به خصوص در شوپنهاور، مترجم را از نوشتن یادداشتی مفصل تر باز می‌دارد. این موضوع بی‌نیاز می‌کند. از سوی دیگر، انتشار مهم‌ترین آثار آرتور شوپنهاور و آثار مهمی در نقد و معرفی وی، به فارسی در نشر مرکز^۱، همگان را به اندازه‌ی کافی با افکار و زندگی وی آشنا کرده است و نیازی نمی‌بیند همان‌ها را در اینجا تکرار کند. اما داوری چند نکته‌ی خاص در مورد این کتابچه شاید خالی از لطف نباشد.

می‌دانیم که آرتور شوپنهاور، فیلسوف بسیار مهم و دوان‌سازی است که هم اندیشه‌هایش در تاریخ فلسفه موجب دگرگونی‌های ژرف شدند و بازتاب است و هم منش، کیفیت خاص و یگانه‌ی زندگی و رفتارش. شوپنهاور فیلسوفی یک‌گو و صریح است — شاید یکی از صریح‌ترین فیلسوفان تاریخ — و زمانی که می‌خواست در مورد کسی یا اندیشه‌ای داوری کند، داوری خود را با صراحت و بُرندگی تمام و البته کم‌نظیر ابراز می‌کند. او در خلال بیان نظرات خود حتی از ناسزاگویی، رنجاندن، لیچارپرانی و توهین به موضوع بحث خود فروگذار نمی‌کند، مهم نیست طرف پرخاش‌های وی چه کسی و چه مفهومی باشد؛ گاهی آماج حملات وی

۱. مشخصات ترجمه‌ی فارسی آثار شوپنهاور در انتهای کتاب آمده است.

فیلسوفان مهمی چون هگل، فیشته یا کانت هستند، گاهی استادان صاحب کرسی وقت، گاهی موضوعات کهن تابوآمده‌ای مانند مسیحیت، یهودیت، کتاب مقدس، گاهی اندیشه‌های جاافتاده‌ای مانند نقد خرد، کرامت انسانی، اخلاق یا ستایش زنان، گاهی مؤسسات مهم فلسفی زمانه‌اش همچون دانشگاه‌های بزرگ آلمان آن زمان یا حتی فراتر از آن، گاهی آکادمی سلطنتی دانمارک، یا حتی زبان فرانسه، نژاد آلمانی و... خلاصه شوپنهاور در آثار خود به هیچ کس و هیچ چیزی رحم نمی‌کند و هیچ کس و هیچ مفهومی را از گزند زبان آتشین‌اش در امان نمی‌گذارد. کتاب حاضر نیز به همین بخش از حیات فلسفی و سلوک خاص وی می‌پردازد و تمام این تندخویی و حملات توپخانه‌ای و آتش‌بازی‌های این فیلسوف تندمزاج را یک جا به هم نمانده است. شوپنهاور شاید از نادر فیلسوفانی باشد که برای بیان تفکراتش، از آراءهای آلامی طعن و هزل و شوخی و نقیضه و هجو به خوبی استفاده کرده است. در این زمینه بی‌پروا تاخته است.

شاید بهتر می‌بود نام این کتاب *دانشنامه‌ی ناسزاها و پرخاشگری‌های شوپنهاور* بود یا *زردخانه‌ی طعن‌های وی* یا *تاریک‌حاملانی برق‌آسا به مواضع دشمنان فرضی و غیرفرضی*، یا کم‌وبیش به هه‌ی الفبایی خشم‌های یک فیلسوف انقلابی و بی‌ملاحظه. بی‌تردید شوپنهاور مزد این صراحت‌گویی‌ها و نوشتارهای تندوتیزش را در زمان خود گرفت، از محافل مختلف طرد و گزند، از تدریس در دانشگاه محروم شد و کم‌وبیش حمایت خانواده و هیچ دوست گرمابه و گلستان ثابتی را تا آخر عمر با خود نداشت، ولی به هر حال وی چنین بردن را بر سر فروبردن در آخور فلاسفه‌ی دانشگاهی و چریدن در مرغزار ملاحظات و در «برایستی‌های دولتی و غیردولتی زمانه‌اش ترجیح می‌داد و حتی به این سلوک فکری - رفتاری و زیستن در تنهایی مطلق می‌بالید. از این نظر کتاب حاضر، هم فراز و فرودهای فکری متفکر - منتقدی پرشور، تنها و بی‌ملاحظه را به خوبی نشان می‌دهد و هم در نوع خود از آثار یگانه در زمینه‌ی بیان لحن و نثر چابک و زبان خلاقه‌ی شوپنهاور در نقد رادیکال است؛ به سخنی دیگر، هم نمونه‌ای زنده از نقد تندوتیز و هم آماج و آستانه‌ی چنین رویکردی را پیش روی خواننده می‌گذارد. از آنجا که داوری‌ها، رنجاندن‌ها، ناسزاها و تیزی‌های شوپنهاور در این کتابچه به صورت الفبایی تنظیم شده‌اند، ناگفته پیداست که در عین آنکه منظومه‌ای کامل در شناخت

سپهر فکری این فیلسوف دانتسیگی به شمار می‌رود، از دیدگاه کتاب‌آرایی، قاعدتاً منشی گزین گویه‌وار و هدفمند دارد که گاهی لازم است خواننده پیش و پس گفتاوردها را خود حدس بزند یا گاهی لازم باشد برای تکمیل دانسته‌های خود از موضوعی خاص، به کتاب‌های متعددش رجوع کند. از این‌رو، گاهی در کتاب پراثرهایی حاوی سه نقطه (...) آمده که همگی به پیروی از متن اصلی است، و گاهی پراثرهایی یا جملات معترضه (در میان‌شان)، که برخی مربوط به متن آلمانی است و برخی را مترجم فارسی برای سهولت دریافت خواننده، به ترجمه افزوده است. عیناً تمام پانویست‌ها از نگارنده است. می‌دانیم سبک نوشتاری شوپنهاور طوری است که جا به جا و در موارد بسیاری شاهد مثال‌های خود را مستقیماً به زبان لاتین، یا حتی به سایر زبان‌ها در دل متن می‌کارد و هیچکدام‌شان را ترجمه نمی‌کند. کوشیده‌ام آنها را به فارسی ترجمه کنم و اصل آنها را در پانویس‌ها بیاورم.

همانطور که گفته شد، کتاب حاضر در متن اصلی به ترتیب حروف الفبایی ولی بی‌هیچ تناسب موضوعی تنظیم شده است. من نیز نخست بی‌هیچ کم و کاستی اثر را به فارسی ترجمه کردم، ولی به این معاون بدین ترتیب حروف الفبا در زبان‌های آلمانی و فارسی، در نهایت موضوعات را با ترتیب الفبای فارسی گردهم آوردم، تا در این میان هم غرض دانشنامه‌ای گردآورنده تأمین شود، و هم خواننده‌ی فارسی‌زبان بتواند به ترتیب الفبا موضوعات مختلف را از کتاب استخراج کند. این فهرست با ذکر شماره صفحه در انتهای کتاب درج شده است.

علی عبداللہی